

DECIZIE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței
JudecătoriSvetlana Filincova,
Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către SRL "Didiadi-Prim" prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul Concurenței către SRL "Didiadi-Prim", cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, prin care a fost respinsă cererea apelantei SRL "Didiadi-Prim" cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind obligată SRL "Didiadi-Prim" să prezinte dovada achitării taxe de stat în mărime de 1 559 lei,

c o n s t a t ă :

La data de 23 mai 2016, Consiliul Concurenței s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către SRL "Didiadi-Prim", solicitând încasarea în bugetul de stat din contul ultimului a 1% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței, în mărime de 69 325 lei.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC, în prezent Consiliul Concurenței) în urma efectuării investigației inițiate prin dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr. 6 din 09 martie 2009, prin Hotărârea Consiliului Administrativ al ANPC nr. AA-6-09/62 din 09 iunie 2011, a decis a califica acțiunile coordonate ale SRL "Didiadi-Prim" și SRL "Iseps-Farma" de la licitațiile publice organizate și desfășurate de Agenția Medicamentului întru realizarea Programului Național „MoldDiab” pentru anii 2009-2010 prin înțelegere secretă, cu oferire de prețuri identice, cu divizare a pieței în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor, drept acțiuni de limitare a concurenței și încălcare a art. 7 alin. (1) lit. b), c), d) al Legii cu privire la protecția concurenței și a intenta o acțiune în instanța de judecată privind încasarea de la S.C. „Didiadi-Prim” S.R.L. și Î.M. „Iseps-Farma” S.R.L. a 1% din venitul obținut în anul 2010.

A mai indicat reclamantul că, la data de 10 august 2011, SRL "Didiadi-Prim" s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare de judecată împotriva ANPC și a solicitat anularea pct. 1), 3) și 4) ale Hotărârii CA al ANPC nr. AA-6-09/62 din 09 iunie 2011 în privința SRL "Didiadi-Prim" și anularea Prescripției CA al ANPC nr. AA-6/09/62/27 din 09 iunie 2011. Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 27 aprilie 2015, a fost respinsă ca nefondată cererea de chemare în judecată a SRL "Didiadi-Prim" privind anularea pct. 1), 3) și 4) ale

Hotărârii CA al ANPC nr. AA-6-09/62 din 09 iunie 2011 în privința SRL ”Didiadi-Prim” și anularea Prescripției CA al ANPC nr. AA-6/09/62/27 din 09 iunie 2011. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a fost respins recursul declarat de către avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele SRL ”Didiadi-Prim” și a fost menținută decizia Curții de Apel Chișinău din data de 27 aprilie 2015.

Astfel, instanța de judecată a confirmat legalitatea Hotărârii CA al ANPC nr. AA-6-09/62 din 09 iunie 2011 și a Prescripției CA al ANPC nr. AA-6/09/62/27 din 09 iunie 2011, motiv pentru care s-a adresat în instanță.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 02 octombrie 2017, cererea de chemare în judecată a fost admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, a fost respinsă cererea apelantei SRL ”Didiadi-Prim” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind obligată SRL ”Didiadi-Prim” să prezinte dovada achitării taxe de stat în mărime de 1 559 lei.

La data de 23 ianuarie 2018, SRL ”Didiadi-Prim” prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii, și pronunțarea unei decizii prin care apelanta să fie scutită integral de la achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului, a indicat că soluția instanței de apel este una neîntemeiată, deoarece acțiunea înaintată de către Consiliul Concurenței este născută din raporturi de contencios administrativ, SRL ”Didiadi-Prim” urmând a fi scutită la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 ianuarie 2018, iar recursul a fost declarat la 23 ianuarie 2018, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților. În conformitate cu

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL ”Didiadi-Prim” prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 83 alin. (1), (2) al Codului de procedură civilă taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție

de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat, iar potrivit art. 87 alin.(1) lit. k) al Codului de procedură civilă valoarea acțiunii se determină din valoarea fiecărei pretenții aparte.

Potrivit dispozițiilor art. 84 al Codului de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de apel.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. i) al Codului de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc: autoritățile publice centrale, **organele centrale de specialitate ale administrației publice**, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, reclamantii, în acțiunile născute din raporturi de contencios administrativ, sunt scutiți de plata taxei de stat, iar conform art. 4 alin. (1) pct. 7 al Legii taxei de stat, sunt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești reclamantii - în acțiunile născute din raporturi de contencios administrativ.

Raportând normele legale la speța dedusă justiției, Colegiul ajunge la concluzia că, argumentele invocate de către SRL "Didiadi-Prim" în susținerea atât a cererii de scutire cât și a recursului declarat, sunt eronate și în contradicție cu legislația aplicabilă speței.

Astfel, SRL "Didiadi-Prim" eronat a ajuns la concluzia că acțiunea înaintată de Consiliul Concurenței este născută din raporturi de contencios administrativ, or obiectul acțiunii reprezintă încasarea unei sume cu titlu de amendă aplicată în temeiul Legii cu privire la protecția concurenței, iar reclamantul-intimat este scutit prin lege de taxă de stat în legătură cu statutul acestui organ de specialitate și nicidecum nu din cauza specificului raporturilor supuse examinării.

O situație diferită ar fi în cauza în care SRL "Didiadi-Prim" se adresa împotriva Consiliului Concurenței, cu privire la contestarea actului administrativ prin care a fost impus să achite amendă, însă acest fapt a fost realizat într-un proces separat, existând o hotărâre irevocabilă pe caz, Colegiul reiterând că obiectul cauzei fiind exclusiv încasarea sumei cu titlu de amendă în temeiul unui act juridic.

În speță, relevante sunt prevederile art. 3 lit. a) a Legii taxei de stat care stabilește cuantumul tarifare ale taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, 3% din valoarea acțiunii, Colegiul constatând cu certitudine că acest litigiu este unul patrimonial.

În corespundere cu prevederile art. 85 alin. (4) al Codului de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Din conținutul acestei norme reiese că partea care solicită scutirea de la plata taxei de stat urmează să demonstreze starea financiară generală a acesteia prin prezentarea probelor pertinente și admisibile în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, doar în temeiul normei citate supra SRL "Didiadi-Prim" poate solicita scutirea de plata taxei de stat, acțiuni la care recurenta nu a recurs, cererea de scutire de plata taxei de stat fiind bazată pe temeuri juridice și situații de fapt

eronate.

Mai mult, potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov vs Moldova, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit.

Art. 6 par. (1) din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege. Cu toate acestea, „dreptul la un tribunal” nu este absolut și poate fi limitat, în timp ce, prin însăși natura sa reclamă reglementare din partea statului, care urmează a alege mijloacele pe care le va folosi în acest scop. Și, întru cât, scopul stabilirii a unei taxe pecuniare pentru adresarea în instanțele judecătorești sunt îndreptate în interesul bunei administrări a justiției, acesta poate justifica impunerea unei restricții financiare a accesului persoanei la un „tribunal” (cauza Tolstoy – Miloslavsky vs Regatul Unit, hotărârea din 13 iulie 1995).

Totodată, dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină din partea instanței de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de constatare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări a justiției și proporționalitatea unei astfel de restricții.

În același context, Colegiul relevă că art. 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Astfel acest articol consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia (cauza Kreuz vs Polonia, hotărârea din 19 iunie 2001).

În aceeași speță Curtea a indicat (par. 53-54) că dreptul la un tribunal nu este absolut ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă). Totuși, Curtea indică asupra faptului că limitările aplicate nu trebuie să ducă la negarea substanței dreptului de acces în sine. În acest sens s-a menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par.(1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

În jurisprudența sa, Curtea a mai indicat că, statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiției și pe de altă parte interesul reclamantilor de a prezenta argumentele lor în fața tribunalelor naționale (cauza Weissman și alții vs România, hotărârea din 24 mai 2006)

Raportând cele expuse la speța dedusă justiției, Colegiul reține că **cererea de scutire de plata taxei de stat este neîntemeiată atât juridic cât și faptic**, iar ca urmare încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018 este una legală, deoarece de SRL ”Didiadi-Prim” nu au fost prezentate probe ce ar permite admiterea cererii de scutire, nici nu a fost invocată starea materială precară.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurenta, solicitând

scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea aducerii temeiurilor juridice și prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza Van Harn vs Germania, hotărârea din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Totuși, toate cele expuse supra, în nici o măsură nu o privează pe SRL "Didiadi-Prim" să solicite în modul prevăzut de lege scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, motivând suficient cerințele sale și prezentând probe pertinente în susținerea revendicărilor.

Pe cale de consecință, Colegiul apreciază recursul declarat de SRL "Didiadi-Prim" prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu, ca unul neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către SRL "Didiadi-Prim" prin intermediul avocatului Barbăneagră Sergiu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul Concurenței către SRL "Didiadi-Prim", cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Dumitru Visternicean,

Nicolae Craiu

Copia corespunde originalului

Judecător

Svetlana Filincova